

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egység szerint
A nyílt tér sora 1 korona.

Rokkantspolitika.

A háború nyomán felszínre került súlyos társadalmi, gazdasági és kulturális feladatok tömegében csak az igazodik el, aki a háborúval kapcsolatos újjáépítő munka alapjait a hadigondozás pozitív eredményeiben veszi. Látnunk kell, mennyire törekedtünk eddig a háború áldozatainak gyámolítására és mit érünk el milyen szervek, energiák állanak e célból rendelkezésünkre. Ennek alapján indulhat el a szociológus, a törvényhozó s a legújabbban megszervezett hadigondozó tanács-irodák, illetve közvetve a törvényhatósági hadigondozó, amikor az anyagilag és társadalmilag is gyengébb fél gyámolításáról van szó.

A legújabb időkig a háború rokkantjai segélyezését katonai törvény alapján katonai szervek intézték, a mely természetesen, a mai viszonyoknak nem felelt meg. Érezte ezt az élet, érezte minden társadalmi osztály, amelynek nyomása alatt született az országos hadigondozó hivatal és vidéki szervei. E szervek eredményes működése a hadigondozás terén csak úgy remélhető, ha a társadalommal karöltve, s a társadalom erőinek igénybevételével működik, de mindenesetre úgy, hogy az állami akaratnak a végrehajtás során megfelelőhessen, amely annál is könnyebb, mivel rendelkező joga állami jellegénél fogva feltétlenül meg van. Nem vitatható, hogy eredményes működésére csak akkor lehet számítani, ha a hadigondozó beleilleszkedik a közgazdasági életbe, közösséget vállal annak mindenféle munkás alanyaival, nehogy a hadirokkantak külön kasztként helyezkedjenek el és végül minden intézkedése csak arra irányuljon, hogy a hadigondozottaknak a dolgozó társadalomba való visszavezetése helyes és célszerű legyen.

A rokkantspolitika feladatainak megoldása ott kezdődik, amikor a sérültet meggyógyítani, munkaképességét a legújabb orvosi ismeretek felhasználásával helyre állítani igyekszik. A kezelés alól kikerült rokkant a hadigondozó gondozásába jut, amikor céltudatos munkába elhelyezéssel, illetve helyes pálya megválasztással domborodik ki tulajdonképpen a hivatal helyes rokkantspolitikája. Ugyanis a munkába helyezés csak azoknál a rokkantsknál jöhet szóba a végleges megoldás, ahol sem a munkaképesség csökkenése, sem szubjektív állapota az előbbi kenyérkereseti pályálynak folytatását lehetetlenné vagy korlátozta nem teszi. Más kérdés, ahol végtagok hiányába, vagy fájdalmas kórmaradványok következtében előbbi munkakörébe való visszahelyezése lehetetlen. ezeknél a pályaválasztás kérdésének eldöntése voltaképpen a legszebb feladata a hadigondozó adminisztrációjának.

Általános fő elv, hogy mindenki lehetőleg abba a foglalkozási körbe, vagy abba a régi otthonába helyeztessék vissza, ahonnan a rokkant a háború elhívta, s lehetőleg az elhelyezés mellett figyelembe veendő, hogy a rokkant és családja a régi szociális életszínvonalon megmaradjon. Ha a régi foglalkozási ág az általános munkapiacon kedvezőtlen volna a rokkant más pályára irányítandó. Tudvalevőleg, hogy a letartóztatási intézetekben a hosszabb időre elítéltek, akik ugyan a mezőgazdaságból kerültek ki, szabadságvesztés büntetésük elsenvedése ideje alatt ipari pályára képezték ki. Ezek kikerülve az életbe, legnagyobb részük csak egyideig kontárkodott, s azután visszatért ismét a mezőgazdasághoz.

A legcsekélyebb munkát ellátni tudó rokkant, az u. n. tipikus rokkantak számára lenne fenntartandó a fizikai munkát alig igényelő állások,

mint pl. portás, éjjeli őr stb.

Akik a rokkantsknak ügyes bajos dolgait intézték nagyon jól tudják, hogy a rokkants fantáziájában mily tulzottan él az a meggyőződés, hogy ő a hatalomteljes védelmét kívánhatja, a hatalom birtokosai és kezelőitől várja és követeli az elsenvedett rokkantságának értékénél nagyobb megtérítését.

Nem „jelentem alássan!”

Ujítások a katonaságnál.

Megjelent a parancs, hogy a harctéren nem kell „alássan jelenteni.” Katonákkal csak megcsinálják hamarosan az új rendet, de mit csinálnak majd a postákkal, meg a különböző meglevő népdalokkal, amelyből elmaradhatatlanul kellék a kapitány ur is, meg az alássan jelentem is.

Katonák az egyszerűsítésre törekzenek. Az intézkedés egyelőre csak a harctéren vonatkozik, ahol nem lehet szó a cifrázásról, s az ezzel járó idővesztésről, mert minden pillanat drága lehet. Az eddigi jelentkezési mód, a mi katonaságunkban uralkodó fegyelem folytán, amely nagyobb a veszélyérzetnél is, arra vezetett, hogy katonáink, a harctéren is a legteljesebb formák között tettek eleget a forsriftnak. Ismeretes az operaból az a bizonyos életmentés, amikor az életmentő szülőbe, aztán kísérettel fuja teljes igyekezettel: be-le ful a vízbe, ment-sík meg őt, be-le ful a vízbe, ment-sík meg őt... Ha volt esze annak a bizonyos grófnak, aki a vízbeelés előtt volt, bizonyára kivarta, hogy a derék mentő sereg kiénekelhesse nemes elhatározását.

De hát ez más. Információink szerint a harctéren bizonyos esetekben nemcsak a jelentkezési formától tekintenek el, hanem minden fölösleges szót kerülnek a jelentéseknél. Így figyelmeztető jelentésnél még az ur szót is elhagyják. Például így történik a jelentés:

— Kapitány! bal felől ellenség!
Az egyszerűsítés természetesen nagy gyakorlati értékkel bír, anélkül, hogy a katonaságnál a szükséges erős fegyelmet a legcsekélyebben is befolyásolná.

Még egy újítás történik a hadseregben és honvédségben, mely bizonyára nagy kihatással lesz a polgári társadalomra is, s jó hatást vált ki. Az intézkedés magyarázata az, hogy a dohányszükséglet a lehetőség szerint segítsenek. Eddig ugyanis a harctéren levő

tisztek mindegyikének természetben járt ki a dohány, cigaretták, vagy szivar. Így aztán szivarhos cigarettához jutottak azok is, akik nem voltak dohányosok.

Természetes, hogy az ezek számára kiutalt dohánymennyiség sem ment veszendőbe. Kis raktárak váltak belőlük, amelyek aztán mentek jó baráthoz, ismerős. A nem dohányos tisztek nagy kontingens cigarettát és szivart kaptak kézhez, aminek természetesen nagy raktárakat kellett a harctéren is tartani. Most ezzel is változás lesz, több dohány marad a polgári lakosságnak, míg a cigarettát, szivart igénybe nem vevő tisztek készpénzben kapják meg dohányilletményüket, naponként 2 korona 50 fillért.

A nem dohányos tisztek is jól járnak, de jól járnak a dohányosok is. Akiknek így több készlet fog jutni, mint a mostani nehéz körülmények között, amikor csak kóstoldra jut egynek egynek, valamelyes dohány.

H I R E K.

Az önkéntes tüzoltó

egylet intézménye a végvonaglast járja. A ház fala bedőlvén, tetője beszakadva, kapui elrohadva, ablakai betörve, áll gazdátlanul... Az önkéntes tüzoltóság intézménye mindenütt fontos hivatást tölt be, és ezen intézmény nálunk is szépen, rendben teljesítette a háború előtt hivatását.

A hosszú 4 év embereket vont el ezen intézménytől és most már úgy áll a dolog, hogy 1-2 öreg bácsi teljesítene alkalom adtán e fontos és terhes munkát. A tüzoltóság szerelvényei, fecskendői, csövei teljesen rosszak, szükség esetén nem működnek és ne adja az isten, de tűz esetén valósággal rém fenyegeti e várost.

Most hogy a nyár jön, midőn a legtöbb tűz eset fordul elő, az illetékes tényezőkhöz fordulunk és kérjük őket hogy ne engedjék elpusztulni e fontos és szükséges intézményt, kérjenek anyagi támogatást akár a városiól, akár a kormánytól, hisz érdeke ez mindenkinek ki ebben a városban él.

Hetek és hónapok telnek el, de az ucca piszka, szemete mindig csak ott marad. A városnak míg voltak napszámosai (fizetésüket keveselték és ott hagyták a várost szerk.) mégis csak egy héten egyszer nagyjában megtisztították az uccákat. Jön a nyár mikor mindenki az uccára megy sétálni, csak ak-

kor látják milyen piszkos az utca mindenütt, szalma, kődarabok, elégett kőrtök, rossz edények, trágya, papír az ucca árkában, ott rothadnak el, nincs senki aki azt eltisztogassa. A város napszámosait nem fizeti kellő módon, azok jobb bérért máshová mentek el, és most nincs senki ki ezt elvégezné. De még sem járja ezt, hisz a legkisebb falut is egyszer egy héten átsöprik, Sümeg pedig már város számba megy.

(h. i.)

Kitüntetés. Scholtz Károly népbanki igazgató a hadiékítményes vöröskereszt II. oszt. lett kitüntetve.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság má tartsotta közgyűlését Csekonicz Ennégróf v. b. t. elnöklésével Napirend előtt Berzeviczy Albert v. b. t. t. igazgató-sági tag üdvözölte a részvényesek nevében Ormody Vilmos vezérigazgatót az intézetnél eltöltött 60 éves szolgálati évfordulójának alkalmából. Ormody Vilmos meleg köszönetet mondott az ünneplésért s ezután a lefolyt évi jelentéseket terjesztette elő. Az évi jelentés részletesen kiterjeszkedik a társaság üzletágainak alakulására, melyek közül az élet-, jég- és betöréshatóságok kedvezően fejlődtek, míg a tűzbiztosítás karáránya kevésbé volt kedvező. A társaság hadikölcsön-egyezései már elérték a 150 milliót. Jótékony célokra 230.700 K-t fordítottak. Lényegesen emelkedtek a háborús drágaság által okozott személyi és egyéb kiadások. Így a társaság a tisztviselők járandóságait a korábbi 2.444.724 koronáról 5.441.399 koronára emelte s a megnövekedett adóterhek fedezetéül 1.590.402,27 K-t tett tartalékba. Múlt évben elért 7.341.917, 00 K. összes nyereségből az alapszabályszerű levonások és bőséges tartalékolások után 3.200.000 K. fordították a részvényesek osztalékára s e szerint minden egész részvényre 800 K. évi osztalék esik. Mintán a közgyűlés az összes javaslatokat elfogadta s a felmentvényt minden irányban megadta, az igazgatóságba új tagul Teleszky Jánost, a felügyelőbizottságba Antal Gezát és Gaál Jenőt, a választmányba pedig Harkányi János bárót, Herzog Mór bárót, Papp Géza bárót, Somsich Miklóst, Széchenyi Emil grófot és Tallian Béla bárót választotta meg.

Kerületi képviselőt a „Sümegi Népbanknál.”

Betörés. Prager Miksáné vasuti vendéglőshöz f. hó 11-én éjjel ismeretlen tettes betört és onnan 100 korona aprópénzt emelt el. A csendőrség nyomozza az ismeretlen betörőt.

Népfelkelők szemléje Sümegen. Az 1894—1899 évben született népfelkelők bemutató szemléje f. hó 19-én lesz megtartva. Az egész járás népfelkelői egy napon kerülnek sor alá.

Katonai felmentések. A f. évi március 31-ig érvényes összes katonai bevárási engedélyek április 30-ig meghosszabbíthatók. A felmentések meghosszabbítását célzó kérelmeknél, ha a felmentési határozat nem tartalmazza a „tovább nem” megszorítást, folyó évi április 30-ig érvényes bevárási engedély adható. Ha a felmentési engedélyen a „tovább nem” határozat rajta van, úgy szükség esetén a honv. miniszertől távirali engedély kérhető a bevárási engedélynek f. hó végéig érvényes meghosszabbítása iránt.

Felvételi pályázat. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Urnak 25441. sz. rendelete értelmében az 1918/19 iskolai évre a csáktornyai m. kir. áll. elemi népiskolai tanítóképző intézet I. osztályába összesen 30 növendék vétetik fel és pedig teljes

fizetéses helyre 17. félélyas helyre 6. ingyenes helyre 2, készpénzsegélyes helyre segély nélküli bejárónak 5 növendék. A teljes fizetésesek 50, a félélyások 25 K-t fizetnek havonként köztartásdíj címén az intézet pénztárába. A készpénzsegélyes havonként 25 K ösztöndíjat kap. A kérvényhez a következő okmányok csatolandók. 1. születési bizonyítvány, 2. iskolai bizonyítvány a megelőző évről és a f. é. értesítő, 3. tisztviselői bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról, 4. segélykérés esetében hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról s a kiskorú gyermekek számáról hiteles családi kimutatás. Csak oly éptestű és zenei hallással bíró tanulók vétetnek fel, akik 14 életévükkel már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek s akik a polgári vagy középiskola 4-ik osztályát sikeresen elvégezték. A végleges felvétel az intézeti orvos véleményétől s az ének-hallásbeli vizsgálat eredményétől függ. A vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Urhoz címzett folyamodványokat az előírt okmányokkal együtt 1918. május 31-ig kell a csáktornyai m. kir. áll. elemi népiskolai tanítóképző-intézet igazgatóságánál benyújtani a folyamodó lakóhelyének, az utolsó posta és vármegye felléptetésével. Csáktornyán, 1918. április 5-én, Zrínyi Károly igazgató.

Szineloadás. F. évi 1-én Gógánfán szép sikerrel adták elő Boda Béla rigdcsi tanító „Műláb” c. népszínművét. Az előadás tiszta jövedelmét 602 koronát a háboru-

ban elesett tanítók özvegyei és árvái részére fordították. A felléptetéseket, melyekért ezton is köszönetet mondunk, alább közöljük Eitner Zsigmond 14 K Külley János 34 K, Pintér József 7 K, Semetke Bözsike 5 K Zábó Gyula 5 K, gr. Széchenyi Pál 20 K, Sárváry József 10 K, László József 10 K, Tamássy Perenc 10 K, Domján Pál 10 K, Horváth Lajos 3 K, Lázár József 2 K, Huszár József 3 K.

Juniusban új levélbélyegek lesznek. A levélbélyegek nagy részét, mint értesülünk, a legközelebbi időben ki fogják cserélni és új levélbélyegekkel fogják helyettesíteni. Föllert Károly a posta vezérigazgatója a következő felvilágosításokat adta ma munkatársunknak: — Juniusban új levélbélyegeket hozna forgalomba ezek a bélyegek a király és a királyné ő felségeik arcképevel lesznek díszítve. A király arcképe lesz a 10, 15, 20, 25 filléres bélyegeken, a királyné arcképe pedig a 35, 40, 80, 65 filléres levélbélyeget fogja díszíteni. Ezeket a rajzokat azokról az eredetiekről készítjük, a melyek annak idején a levélbélyegpályázaton első díjat nyertek. A többi postabélyeg marad: ezeken a jövőben is látható lesz a parlament, illetőleg az ismert aratókép.

Felelős szerkesztő Horvát Imre. Szerkesztőtárs: Németh Böske. Laptul. kiadó: Hervát Gábor.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Ujdonsági Szabadalom!

Saját érdekébe cselekszik minden szőlőtulajdonos, ha olyan permetező gépet szerez be, mely által nincs kitéve állandóan a **légkazan repedés és fenék kitörés által okozott költséges kiadásnak.** Ezt elérheti az általam feltalált

szabadalmazott permetező

készülékkel, melynek a fentieken kívül még azon előnye is van, hogy belülről üres, több tartható és belül javítás nem fordulhat elő.

Anyag hiány miatt az idén csak avult gépek átalakítását vállalom el.

Minden gyártmány permetező szakszerű javítását elfogadom.

LÖVINGER JÓZSEF

épület és műszaki hádogos vízvezeték szerelő, az új készülék szabadalmának tulajdonosa.

Sümeg.

APRIL

Psylander „Az élet komédiája” c. filmben a nagy színész fogja ma a főszerepet játszani. Az élet komédiája oly grandiózus sikert aratott az előkelő Royal Apollóban, hogy jegyek hetekkel előre elkelték. Mint-ha az elhunyt művész egész élettragédiája sirna ebben a mély szentimentálistus darabban, s szem nem maradhat szárazon az egyes jelenetek után.

A Nordisk filmgyár remek produkciója ezen darab, mely iránt oly nagy az érdeklődés, hogy jegyek már csak a délutáni előadásra kaphatók.

Jövő héten: Judás leánya rendkívül izgalmas cselekmény mellett a tengeri vihar és a parti orkán oly nagyszerűséggel van megörökítve a filmben, hogy e látványosság a legkimagaslóbb szenzációvá teszi a képet.

Hirdetéseket

jutányos áron elfogad a kiadóhivatal.

VILÁGRA-SZOLÓ-ÚJDONSÁG!

Lurion

CIPÖKRÉM-VIASZK

Öt perc alatt egy adag Lurion cipökrém-viaszkból bárki egy-negyed-kiló legfinomabb cipőcrémet főzhet

ÁRA 2-K. MINDENÜTT KAPHATÓ!

Montonviaszk-Művek-Részvénytársaság.

BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-UT 74.

Nyomatott Horvát Gábor gyorsajtóján Sümegen.